

Preek 09-06-2024, ds. Robert Stigter

Lezing: Efeze 2

Leerlingen van Jezus, gasten met ons,

Wat is nu het Goede Nieuws van het christelijk geloof. De een zal zeggen: Jezus is voor onze zonden gestorven en daarom zijn we vergeven. Of: door Jezus kunnen we een persoonlijke relatie hebben met God. Weer een ander: door Jezus kunnen we God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf. Of: Jezus leert ons hoe we goed kunnen leven.

Al die antwoorden raken aan het Goede Nieuws. Maar het zijn denk ik maar stukjes daarvan. Samenvattingen van het hele verhaal. En in het hoofdstuk dat we lezen zoomt Paulus een keer helemaal uit om dat goede nieuws als één heel verhaal te vertellen.

Paulus zegt: het Goede Nieuws komt in een wereld die verloren is. Bij mensen die zondigen, die leven in de greep van deze wereld, van deze tijd, in de greep van de heerser van de machten in de lucht, in de greep van de geest van de kinderen van het kwaad.

Allemaal woorden die uitdrukken: we leven in de macht van het kwaad. In de macht van het onrecht. In de macht van de duivel. En het lukt ons niet om daaraan te ontsnappen. We leven wel, maar eigenlijk zijn we dood. We proberen zo hard om de wereld en ons leven te verbeteren, maar het lukt ons maar niet.

Dat klinkt misschien heel negatief. Maar het is denk ik wel reëel. Paulus heeft het in deze brief vaak over machten en krachten. Je zou ook kunnen zeggen: afgoden, namaakgoden. Dingen in de goede schepping van God, die wij mensen te belangrijk maken. En afgoden kunnen allerlei gestalten aannemen.

Als je werk belangrijker is voor is dan je gezin, dan offer je je kinderen op voor de afgod van het werk. Als je zekerheid zoekt in je geld, maak je je onafhankelijk van God en afhankelijk van je geld. En je zult ook nooit genoeg hebben.

Liefde. Als je single bent en je alleen maar kunt dromen over een relatie, dan is dat ideaalbeeld een afgodsbeeld.

Als je elke dag veel tijd stopt in je uiterlijk, en onzeker bent of je wel mooi genoeg bent, dan is schoonheid voor jou misschien wel een afgod geworden.

Je prestaties. Als je bereid bent om mensen te schaden om succes te behalen, dan offer je mensen op het altaar van het succes.

Als je wereld instort als je die ene toets niet haalt, dan zijn jouw toekomstplannen of de verwachtingen van je ouders belangrijker voor je dan de plannen en verwachtingen van God.

Gezondheid: als je op hoge leeftijd niet kunt accepteren dat je een sterfelijk mens bent, dan heb je gezondheid en lichaam te belangrijk gemaakt.

En de schepping. Als je je niet bekommert om het klimaat, vereer je je bezit en gemak boven de Schepper. Maar als je er niet op vertrouwt dat God de wereld recht zal zetten, en je er helemaal in verliest om de wereld te redden, dan kan ook Greenpeace voor jou een afgod worden.

Alles in ons leven, het goede en het slechte, kan een afgod voor ons worden. Als het belangrijker voor ons is dan God. Als we er het ultieme goede in ons leven van maken.

En van het vereren van afgoden word je altijd minder mens. Alleen de verering van de ware God maakt je meer mens. Afgoden stellen altijd teleur. Ze beloven van alles. Ze vragen van alles van je, om je geld, je tijd, je ambities, om alles aan hen op te offeren. En ze geven je uiteindelijk leegte voor terug. Ze maken hun beloften niet waar.

Daarom komt Paulus tot een hard oordeel: Wij zijn lichamelijk levend, maar eigenlijk leven we niet. We zijn levende doden. Als je kijkt waar God ons voor bedoeld heeft, hoe geweldig dat leven is, dan ben je in een leven zonder Gods licht eigenlijk al dood.

Dat klinkt heel hard. Paulus schreef dit ook in een harde tijd. In de tijd van het keiharde Romeinse rijk. Waar slaven, vrouwen en kinderen nauwelijks rechten hadden. Waar rijkdom en macht enorme aantrekkingskracht hadden. Waar Gods licht voor veel mensen onbereikbaar ver weg leek. Een tijd nog niet verlicht door naastenliefde en het geloof dat alle mensen als gelijken zijn geschapen.

Maar. Maar. God heeft dat veranderd. Omdat Hij overvloedig van barmhartigheid. Zoals een moeder tot in het diepst van haar baarmoeder geraakt wordt door het lijden van haar kind, zo was God tot in het diepst van haar wezen met ontferming bewogen. Omdat Zijn liefde zo ontzettend onmetelijk groot is. Daarom heeft Hij ingegrepen.

In Jezus is alles veranderd. Wij waren dood, maar God heeft ons uit genade gegeven wat Hij ook aan Jezus heeft gegeven. Alles wat voor Jezus gold, geldt nu ook voor ons.

God heeft Jezus weer levend gemaakt, en ons samen met Jezus levend gemaakt. God heeft Jezus uit de dood opgewekt, en ook ons samen met Hem tot leven gewekt. God heeft Jezus nu een plek gegeven in de hemel om met Hem te regeren over de aarde. En Hij heeft ons samen met Jezus een plek gegeven in de hemel. Al het goede dat God gegeven heeft aan Jezus, heeft Hij ook aan ons gegeven. Alles wat voor Jezus gold, geldt nu ook voor ons.

Wij leven vanuit die realiteit, vanuit Gods nieuwe wereld, de nieuwe tijd die is aangebroken. Daarvanuit worden wij geraakt door Gods onmetelijk grote, overvloedige liefde. Geraakt door de genade en goedheid die Hij ons heeft gegeven in Christus Jezus.

Al dat goede dat wij vanwege Gods grote liefde ontvangen, krijgen we niet omdat we het verdienen. Het is een kostbaar cadeau dat we krijgen. Uit genade hebben we geloof ontvangen en zijn we gered. Het is niet onze keuze en onze verdienste dat we bij Jezus horen.

Want wij zijn Gods creatie. Hij heeft ons geschapen in Christus om ook goede werken te kunnen doen. Het is niet door ons werk dat we bij God horen. Het is Gods werk. We zijn Zijn creatieve meesterwerk.

Door het geloof, door alles wat Jezus heeft gedaan, horen we nu bij God. Wat voor Jezus gold, geldt nu ook voor ons. En dat is heel bijzonder, want wij hadden daar eigenlijk helemaal geen recht op. Wij waren buitenlanders, vreemdelingen, niet-Joden, afgescheiden van Christus. We leefden aan de andere kant van een grensmuur. We hadden geen rechten.

Maar dat is veranderd door Jezus. Door zijn bloed is de grensmuur afgebroken. De vijandschap tussen de mensen die al bij God hoorden en de vreemdelingen is verdwenen, zij zijn met elkaar verzoend in Jezus. En we horen nu bij één grote diverse familie: jong en oud, mannelijk en vrouwelijk, homo en hetero, theoretisch en praktisch opgeleid, gehandicapt en niet-gehandicapt, rijk en arm, groot en klein, in Nederland geboren en in het buitenland geboren, mensen van allerlei moedertalen, liefhebbers van Bach en liefhebbers van Opwekkingsliederen. We zijn één diverse familie in Jezus.

Sterker nog: we zijn nu medeburgers van Gods Koninkrijk. Of nog mooier: we zijn huisgenoten van God. We zijn een tempel, de plek waar God woont. Waar hemel en aarde elkaar raken. De plek waar al het goede van Gods Nieuwe Wereld, de aarde bereikt. God woont in ons door de Heilige Geest.

Alles wat voor Jezus gold, geldt nu ook voor ons. We zijn samen met Hem tot leven gewekt, samen met Hem opgestaan, samen met Hem hebben we een plek in de hemel aan Gods hand, samen met Hem zijn we burgers van het Koninkrijk van God, we leven net als Jezus door de Geest met toegang tot de Vader, we zijn huisgenoten van God.

Dat klinkt misschien wel zo groot en positief, dat het bijna niet is te geloven. Ons verstand kan er niet bij, onze ervaring is er vaak mee in strijd, we voelen het vaak niet.

Paulus is misschien wel te optimistisch. Paulus schrijft in deze brief allerlei grote woorden over ons, die horen bij Gods nieuwe wereld. Hij schrijft daar zo vrolijk over, dat je zou denken dat we daar al zijn. Alsof de huidige wereld al achter ons ligt. Maar we leven in een wereld van grensmuren. Tussen Joden en Palestijnen, tussen Europeanen en vluchtelingen, tussen arm en rijk, tussen mensen die profiteren van het systeem en mensen die afgehaakt zijn, tussen oud en jong.

Maar zoals ik ook in de vorige preek over hoofdstuk één al zei: Paulus schrijft dit vanuit een Romeinse gevangenis. Vanuit een donker hol onder de grond. Hij weet heel goed dat Gods nieuwe wereld er al is, maar ook nog niet. Het is ook zijn ervaring dat God soms erg ver weg lijkt. Het kwaad, de machten en krachten, de afgoden zijn wel verslagen toen Jezus stierf aan het kruis en opstond uit de dood, maar het kwaad is nog niet uit deze wereld verdwenen. Pas bij Jezus' terugkomst gaan we ervaren en zien wat we nu vaak niet zien, en maar moeten geloven.

Maar onze identiteit, wie we ten diepste zijn, ligt niet in onze ervaring, in wat we begrijpen, in wat we voelen, zien of verlangen. Zelfs niet in wat we geloven. Wie we zijn wordt bepaald door hoe God naar ons kijkt. Hij kijkt naar ons in Christus. Alles wat voor Christus gold, geldt nu ook voor ons. Daarom kijkt God naar ons vol genade, vol liefde, daarom zijn wij Zijn huisgenoten. Daarom zijn wij levend. Nieuwe schepping. Als broers en zussen die op zo veel punten van elkaar verschillen, maar tot één familie zijn gemaakt. Een voorproefje van Gods nieuwe wereld. Een smaakmaker in de huidige wereld.

Amen.